

9. Hétfégi házi feladat szabályai, iskolai dolgozatok szabályai

Az ismeretanyag átadása a tanórán történik, de ez főleg a megértésre korlátozódik. A tananyag mélyítése, rögzítése és begyakorlása már az otthoni munkát követeli meg. Ebben egyaránt nagy szerep jut az írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének.

Ezek mennyiségi megállapítása alapvetően fontos feladat. A szóbeli tanulnivaló az átadott tananyag függvénye, amely csak kissé haladhatja meg az órai anyagot. Ez hozzáolvasásra, könyvtári és internetes kutatásra adható fel.

Az írásbeli házi feladatok mennyisége ne legyen riasztó. Többsége ne haladja meg a közepesek színvonalát. Adjon alkalmat a sikerélményre, de találjunk módot a jobb képességeinek kihasználására is. Ne feledkezzünk meg a házi feladatok ellenőrzéséről, mert a házi feladat hasznossága a rendszeres ellenőrzésen múlik. Jó esetben maguk a tanulók fogják kérni, mert szeretnék bemutatni otthoni munkájuk eredményét -, különben egy idő után a tanulók fognak "megfeledkezni" az elkészítéséről. Közmegegyezés kérdése, hogyan ítéljük meg, ha nem készült el a házi feladat: a túlzott szigor vagy engedékenység helyett állapodjunk meg előre a tanulókkal az általuk is jogosnak tartott szankciókról. Szokványos, fantáziátlan megoldásnak tűnik a házi feladatok ellenőrzése az óra elején. Ez azonban csak akkor igaz, ha a házi feladatok unalmasak, mechanikusak, rutinszerűek és személytelenek. Még ebben az esetben is fontos az ellenőrzésük, mert így képet kapunk, mit tudnak, miben bizonytalanok a tanulók, mire építhetjük a további munkánkat. A személyre szabott, egyéni kihívást jelentő, sokszor fakultatív házi feladatok azonban nagyobb érdeklődést, személyesebb elkötelezettséget, ambíciót szabadítanak fel az óra elején: ideális esetben a tanulók izgatottan várják, hogy egyéni megoldásaikat bemutathassák. Ne feledjük, hogy a *házi feladat az egyéni tanulás szokásainak, módszereinek kialakítását is célozza*, ezért célszerűek a testre szabott, kutatást, anyaggyűjtést, kreativitást igénylő feladatok. Ezek nem lesznek megterhelők a tanulók számára, ha *kezdetől fogva* ilyen feladatokat adunk, s csak rendkívüli esetben, mintegy ellenpontoszásként "dobunk be" mechanikus feladatokat. Bevezethetjük a házi feladat beadásának "intézményét" is: rendszeres időközönként vagy alkalmanként (természetesen előre jelezve, tehát nem rajtaütésszerűen) összeszedjük minden tanuló házi feladatát (külön lapon vagy a füzetben), gondosan

kijavítjuk, osztályzattal és néhány szóval értékeljük, és lehetőleg a következő órán kiosztjuk és megbeszéljük. Hasznos, ha magunknak listát készítünk a tipikus hibákról, hogy ezek kapcsán további gyakorlatokat végeztessünk.

Fontosak tehát a következők:

- rendszeresség
- mennyiség
- igazodjon a tanórán elhangzottakhoz
- differenciált legyen
- változatos legyen (könyvtár, stb)
- ne igényeljen többlet anyagi befektetést (speciális tantárgyak esetén is megvalósítható legyen a tanórához előírt eszközökkel. pl. szakrajz)
- elegendő idő legyen az elkészítéshez
- csak olyan feladatokat adjunk, melyek az otthoni eszközökkel megoldhatók (pl. számítástechnika)

A tanulók írásbeli és szóbeli teljesítményének értékelése

Az iskola a teljesítményre épít, az iskolában teljesíteni kell. A tanulók munkájának értékelése a tanulási-tanulási folyamat fontos részét képezi. A tanulók részéről, mint az elvégzett munka elismerésének igényeként a tanárok részéről pedig, mint oktató munkájuk visszacsatolásaként jelentkezik.

A tanulók teljesítményét folyamatosan kell értékelnünk, hogy fel tudjuk hívni figyelmüket a hiányosságokra, szükség esetén segítséget tudjunk nyújtani felzárkóztatásukhoz. Ezért az értékelésnek objektívnek, következetesnek kell lennie. Mindenkor a tanuló fejlődését, önértékelési képességének javítását, motiválását kell szolgálnia; ugyanakkor figyelembe kell venni az értékelés során a tanuló önmagához, képességeihez mért fejlődését is.

A tanulói teljesítmény értékelésének alapelvei:

- személyre szóló legyen
- ösztönző, fejlesztő legyen
- ne legyen fegyelmező, megtorló jellegű
- folyamatosságot biztosítson
- az iskolai, azon belül a munkaközösségi követelményrendszerre épüljön
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egységes arányát
- legyen tárgyyszerű (egyértelmű minimális szint, javítás lehetősége)
- következetes legyen
- félelemmentes légkörben történjen
- osztály előtt történjék.

Ahhoz, hogy alapelveink megvalósulhassanak, a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit világosan meg kell fogalmaznunk és a tanulók tudomására kell hoznunk. Az egyes tantárgyak egységes követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

Az értékelés a hagyományosan 1-5-ig tartó érdemjegyekkel történik. A heti 1-2 óraszámú tanult tantárgyakból félévenként legalább 3 érdemjegyet, -az énnél több heti órában tanult tantárgyakból 3-nál több jegyet kapjon a tanuló. Szakmai gyakorlatból havonta legalább egyszer értékeljük a tanulót.

Az értékelést, amikor csak lehetőség van rá, szóban is meg kell tenni.

A témazárók számát a tantárgyak tanmenetei pontosan tartalmazzák. A tanár a témazárót két héten belül javítsa ki, és eredményét közölje a tanulókkal. A kijavított dolgozatokat a tanuló nézze meg.

A félévi és év végi osztályzatok kialakításakor az évközi osztályzatok matematikai átlagában a témazárók súlyozottan szerepeljenek és a tanulók fejlődését is vegyük figyelembe.

A tanév végén a tanulók egész éves teljesítményét kell értékelni.

Félévente legalább egyszer kerüljön sor szóbeli feleletre. Fontos ez azért, mert minden tanulónk részt vesz valamilyen vizsgán (szakmai vizsgán, érettségi vizsgán), és fel kell őket készíteni a szabatos szóbeli feleletre is.

A tanév végén a legalább elégséges osztályzat elérésének feltételei bármelyik osztályozott tantárgy esetén:

- a tanév közben kapott érdemjegyek átlaga 1,7- vagy annál több legyen (a szaktanár a tanév elején közölje, hogy az ő általa elvárt átlag mennyi az elégséges szinthez)
- a tanuló a tantárgy témazáró dolgozatainak legalább a felét írja meg

Az osztályozó értekezleten indokolt esetben az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület hozhat olyan döntést, hogy a tanuló osztályvizsgán eleget tehet a szaktárgy éves követelményének.

Ha a tanuló a tanév végén - a tantárgyak számától függetlenül - elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet

A számonkérés formái és az egyéni értékelés egyéb lehetőségei:

- témazáró
- röpdolgozat
- szóbeli felelet
- kiselőadás
- házi feladat

- órai aktivitás, önálló feladatmegoldás
- versenyeredmények
- szakmai méréseknél jegyzőkönyvek